

บันทึก

เรื่อง ผู้เสียหายตามความในพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และบุคคลภายนอกตามความในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

กรุงเทพมหานครมีหนังสือ ที่ กท ๙๐๐๕/๐๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอรื้อปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ กรณีรถยนต์บรรทุกน้ำของกรุงเทพมหานครพลิกคว่ำ ความว่า เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ หัวหน้าฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร ได้มีคำสั่งให้นาย ส. ลูกจ้างชั่วคราว ตำแหน่ง พนักงานขับรถและนาย ป. ลูกจ้างประจำ ตำแหน่งคนงาน ออกปฏิบัติหน้าที่รดน้ำต้นไม้ ระหว่างเวลา ๒๔.๐๐-๐๘.๐๐ น. ตามปกติ ในระหว่างปฏิบัติงานรดน้ำต้นไม้ นาย ส. ได้นำรถไปเติมน้ำที่สถานีบำบัดน้ำเสียสี่พระยา ขณะเดินทางไปเติมน้ำในเวลาประมาณ ๐๑.๓๐ น. ได้เกิดอุบัติเหตุถูกรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่ทราบหมายเลขทะเบียนเบียดแซงกระทันหัน ทำให้รถยนต์บรรทุกน้ำต้องห้ามล้ออย่างแรงและพลิกคว่ำ นาย ส. ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อยและหลบหนีไป ส่วนนาย ป. ได้รับบาดเจ็บสาหัสเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลกรุดาพิทักษ์ ตั้งแต่วันที่ ๔-๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ เป็นเวลา ๔ วัน และเข้ารับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๒ เป็นเวลา ๑๐๒ วัน และรถยนต์บรรทุกน้ำที่พลิกคว่ำได้รับความเสียหาย

กรุงเทพมหานครได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และมีคำวินิจฉัยว่าอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากความประมาทเลินเล่อของนาย ส. พนักงานขับรถในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่ถึงขั้นประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ส่วนความเสียหายที่เกิดขึ้นกับนาย ป. นั้น กรุงเทพมหานครเห็นว่านาย ป.เป็นบุคคลภายนอกที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทนจากกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดสังกัดอยู่ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ

ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ สำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินของกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครได้ส่งรายงานการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ให้กระทรวงการคลังตรวจพิจารณาแล้ว ส่วนกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นกับนาย ป. กรุงเทพมหานครได้ส่งรายงานขอความเห็นชอบการชดเชยค่าเสียหายต่อบุคคลภายนอกไปยังกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณา

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า นาย ส. และนาย ป. ต่างเป็นเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร และอุบัติเหตุก็เกิดขึ้นในระหว่างที่ทั้งสองกำลังปฏิบัติหน้าที่ แต่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มิได้ให้ความหมายของคำว่า “บุคคลภายนอก” ไว้เป็นการเฉพาะ ทำให้ตีความได้ว่าบุคคลภายนอกหมายถึงเอกชน หรือบุคคลอื่นที่มีใช้เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปโดยถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย กระทรวงมหาดไทยจึงขอให้กรุงเทพมหานครทำหนังสือหรือมายังคณะกรรมการกฤษฎีกาว่านาย ป. ถือได้ว่าเป็นบุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า คำว่า “ผู้เสียหาย” ตามความในพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรืออีกนัยหนึ่ง “บุคคลภายนอก” ตามความในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้แก่

๑. บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีใช้หน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๒. เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐคนอื่น ไม่ว่าเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดจะสังกัดหน่วยงานเดียวกันกับเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับความเสียหายหรือสังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ตาม

บุคคลดังกล่าวข้างต้นหากได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำในการปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิที่จะยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดสังกัดอยู่ให้พิจารณาชดเชยค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่

เกิดขึ้นแก่ตนได้ตามมาตรา ๑๑^{*} แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

กรณีที่กรุงเทพมหานครหรือภรรยา เป็นกรณีที่เกี่ยวข้อง ส. พนักงานขับรถบรรทุกมา ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครกระทำละเมิดต่อ นาย ป. ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของ กรุงเทพมหานครเช่นกัน เมื่อนาย ป. มิได้มีส่วนร่วมในการกระทำละเมิดและเป็นผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดของ นาย ส. นาย ป. จึงเป็นผู้เสียหายตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และมีสิทธิที่จะเรียกร้องให้ กรุงเทพมหานครชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากการถูกกระทำละเมิดโดยเจ้าหน้าที่ของ กรุงเทพมหานครได้

กรณีที่นาย ป. ใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลจากกรุงเทพมหานครนั้น เป็นการใช้สิทธิในการขอรับสวัสดิการในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ มิใช่ การยื่นขอค่าสินไหมทดแทนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ

*มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ผู้เสียหายเห็นว่า หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดตามมาตรา ๕ ผู้เสียหายจะยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตนก็ได้ ในการนี้หน่วยงานของรัฐต้องออกไปรับคำขอให้ไว้เป็นหลักฐานและพิจารณาคำขอนั้น โดยไม่ชักช้า เมื่อหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งเช่นใดแล้วหากผู้เสียหายยังไม่พอใจในผลการวินิจฉัยของ หน่วยงานของรัฐก็ให้มีสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วย คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย

ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาคำขอที่ได้รับตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายใน หนึ่งร้อยแปดสิบวัน หากเรื่องใดไม่อาจพิจารณาได้ทันในกำหนดนั้นจะต้องรายงานปัญหาและ อุปสรรคให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือกำกับหรือควบคุมดูแลหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นทราบและขออนุมัติ ขยายระยะเวลาออกไปได้ แต่รัฐมนตรีดังกล่าวจะพิจารณาอนุมัติให้ขยายระยะเวลาให้อีกได้ไม่เกิน หนึ่งร้อยแปดสิบวัน

ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กรุงเทพมหานครควรแจ้งให้นาย ป. ใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อไป

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศาสตร์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๔๓